

Sygn. akt II K 1037/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Matusiak

Protokolant: Izabela Kłos

Przy udziale prokuratora: -----

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2016 r. sprawy z oskarżenia Urzędu Skarbowego w T. przeciwko:

S. W., synowi J. i M. z domu (...), urodzonemu (...) w M.

oskarżonemu o to, że:

w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej w zakresie usług budowlanych w W. wystawił w sposób nierzetelny:

- 29.12.2010 r. fakturę VAT nr (...), na której jako nabywcę wskazano firmę Usługi (...) z N.,

- 30.06.2011 r. fakturę VAT nr (...).07.2011 r. fakturę VAT nr (...).09.2011 r. fakturę VAT nr (...).10.2011 r. fakturę VAT nr (...), na których jako nabywcę wskazano Usługi (...) P. R. z P.,

- 29.06.2011 r. fakturę VAT nr (...).07.2011 r. fakturę VAT nr (...).08.2011 r. fakturę VAT nr (...).10.2011 r. fakturę VAT nr (...), na których jako nabywcę wskazano (...) A. K. z Gniewa,

z uwagi na to, iż wyżej wymienione faktury nieprawdziwie potwierdzają czynności, które w rzeczywistości nie miały miejsca i nie zostały faktycznie wykonane przez Pana S. W., przy czym łączna wartość netto przedmiotowych faktur wyniosła 209.900 zł, natomiast wykazany w nich podatek VAT - 48.043 zł,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

I. oskarżonego S. W. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to, na mocy art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. skazuje go na karę grzywny w wymiarze 75 (siedemdziesięciu pięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 65 (sześćdziesięciu pięciu) złotych;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. Z. z Kancelarii Adwokackiej w T. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów obrony świadczonej z urzędu, w tym 138 zł (sto trzydzieści osiem) tytułem podatku od towarów i usług;

III. na mocy art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 626 § 1 k.p.k. i art. 627 k.p.k. oraz art. 1, art. 3 ust. 1 i art. 21 pkt 1) Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t. j. Dz. U z 1983 r., Nr 49, poz. 223, z późn. zm.) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1186 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem wydatków oraz opłatę w wysokości 487 (czteryście osiemdziesiąt siedem) złotych.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17.12.2010 r. oskarżony S. W. rozpoczął formalnie prowadzenie działalności gospodarczej. Tego dnia zarejestrował działalność gospodarczą pod firmą Firma Usługowo – Handlowa (...) S.” w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta i Gminy G., numer w rejestrze (...). Jako przedmiot działalności gospodarczej zostały określone w szczególności roboty budowlane i roboty wykończeniowe. W dniu 29.12.2010 r. Urząd Statystyczny w G. wydał mu zaświadczenie o nadaniu nr REGON.

(dowód: protokół kontroli podatkowej – k. 31v)

Tego samego dnia oskarżony wystawił fakturę VAT nr (...), na której jako nabywcę wskazano firmę Usługi (...) z N.. W treści faktury wskazano, że została ona wystawiona tytułem wykonania robót ogólnobudowlanych – prac dekarских – brukarskich.

(dowód: faktura - k. 41)

W dniu 30.06.2011 r. oskarżony wystawił fakturę VAT nr (...), w dniu 28.07.2011 r. fakturę VAT nr (...), w dniu 28.09.2011 r. fakturę VAT nr (...) a w dniu 25.10.2011 r. fakturę VAT nr (...), na których jako nabywcę wskazano Usługi (...) P. R. z P..

(dowód: faktury - k. 43-43v)

Roboty budowlane, o których mowa w ww. fakturach faktycznie zostały wykonane przez K. W., który był głównym brygadzystą. To on otrzymywał pieniądze w gotówce od P. R.. Nie sporządzano żadnych dokumentów na potwierdzenie przekazania pieniędzy. Zakres wykonywanych prac był każdorazowo uzgadniany z K. W., on także dokonywał odbioru robót.

(dowód: protokół kontroli podatkowej – k. 34v-35)

W dniu 29.06.2011 r. oskarżony wystawił fakturę VAT nr (...), w dniu 30.07.2011 r. fakturę VAT nr (...), w dniu 28.08.2011 r. fakturę VAT nr (...) a w dniu 27.10.2011 r. fakturę VAT nr (...), na których jako nabywcę wskazano (...) A. K. z Gniewa.

(dowód: faktury - k. 42-42v)

Oskarżony nie zna A. K., ani A. K. nie zna oskarżonego. Faktycznie prace budowlane wykonali pracownicy przysłani przez K. W.. Faktury zostały dostarczone przez K. W.. Płatność za ww. faktury następowała gotówką do rąk K. W., a na potwierdzenie tej okoliczności nie sporządzano żadnych dokumentów.

(dowód: protokół kontroli podatkowej – k. 33-33v)

Oskarżony nigdy nie dokonał rejestracji jako podatnik podatku od towarów i usług. W okresie, w którym zostały wystawione ww. faktury oskarżony nie zatrudniał żadnych pracowników. Oskarżony nie prowadził również nigdy żadnych ksiąg podatkowych, nie posiadał żadnych dokumentów, w szczególności oryginałów lub kopii faktur VAT, związanych z prowadzoną działalnością.

(dowód: wniosek o wszczęcie postępowania karnego skarbowego – k. 1, protokół kontroli podatkowej – k. 32)

Za poszczególne miesiące roku 2011 w imieniu oskarżonego zostały złożone w Urzędzie Skarbowym w T. deklaracje dla podatku od towarów i usług (...) -7, w których wskazano:

za styczeń 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 27.000 zł, podatek należny 5.940 zł,

za luty 2011 r. - brak dostaw i usług,

za marzec 2011 r. – brak dostaw i usług,

za kwiecień 2011 r. – brak dostaw i usług,

za maj 2011 r. – brak dostaw i usług,

za czerwiec 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 47.700 zł, podatek należny – 10.971 zł, jednocześnie zadeklarował nabycie towarów o wartości 35.700 zł netto i podatek naliczony o wartości 8.211 zł,

za lipiec 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 50.400 zł, podatek należny – 11.592 zł, jednocześnie zadeklarował nabycie towarów o wartości 42.200 zł netto i podatek naliczony o wartości 10.856 zł,

za sierpień 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 22.386 zł, podatek należny – 3.300 zł, jednocześnie zadeklarował nabycie towarów o wartości 19.086 zł netto i podatek naliczony o wartości 4.389,78 zł,

za wrzesień 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 36.000 zł, podatek należny – 8.280 zł, jednocześnie zadeklarował nabycie towarów o wartości 27.000 zł netto i podatek naliczony o wartości 6.210 zł,

za październik 2011 r. dostawę towarów oraz świadczenie usług opodatkowane stawką 22% w wysokości 30.600 zł, podatek należny – 7.038 zł.

(dowód: deklaracje – k. 8-22)

Podatek od towarów i usług za poszczególne miesiące nie został przez oskarżonego uiszczony. Decyzją z dnia 14.06.2012 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w T. określił oskarżonemu kwotę podatku od towarów i usług do zapłaty.

(dowód: decyzja - k. 61-70)

Oskarżony nie jest osobą chorą psychicznie, ani nie jest dotknięty upośledzeniem umysłowym. Biegli psychiatrzy rozpoznali u niego zespół zależności alkoholowej. Nie znaleźli u niego innych zaburzeń czynności psychicznych mogących wpływać na stopień poczytalności oskarżonego tempore criminis. Warunki z art. 31 § 1 i 2 k.k. nie zachodzą.

(dowód: opinia sądowno – psychiatryczna – k. 89-91)

Oskarżony ma 58 lat. Ma wykształcenie zawodowe, z zawodu jest tapicerem. Jest kawalerem. Posiada jedno dziecko w wieku 35 lat. Nie posiada majątku. Utrzymuje się z renty w wysokości 500 zł miesięcznie oraz prac dorywczych z wynagrodzeniem do 60 zł miesięcznie. Był karany za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Następnie zarządzono wykonanie tej kary.

(dowód: oświadczenie oskarżonego – k. 77-77v, karta karna – k. 136-137, 155-156)

Oskarżony słuchany w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu w całości. Odmówił składania wyjaśnień. Oskarżony nie był słuchany na etapie postępowania sądowego.

(wyjaśnienia oskarżonego - k. 78)

Sąd zważył co następuje:

Sprawstwo i wina oskarżonego nie budziły żadnych wątpliwości. Oskarżony w złożonych przez siebie wyjaśnieniach nie kwestionował swojego sprawstwa, a wyjaśnienia te, w świetle pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzą żadnych wątpliwości. Trudno uznać, aby oskarżony nie był świadomy, jakie skutki niesie ze sobą przyznanie się do popełnienia zarzucanego mu czynu, tym bardziej, że jak wynika z karty karnej nie był to jego pierwszy kontakt z organami ścigania a ponadto jego wyjaśnienia pokrywają się z oświadczeniem złożonym w toku kontroli podatkowej inspektorom z urzędu skarbowego.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności protokół kontroli podatkowej, tak u oskarżonego, jak i u podmiotów – nabywców usług świadczonych rzekomo przez oskarżonego, jak również danych o karalności z K.. Dokumenty te zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami przez uprawnione do tego osoby i brak było podstaw do kwestionowania wiarygodności okoliczności nimi stwierdzonych.

Opinię sądowo-psychiatryczną należało uznać za wiarygodną w całości. Została ona sporządzona przez specjalistów psychiatrów. Jest jasna i zupełna. Biegli w sposób jasny i logiczny podali w jaki sposób wywiedli wnioski zawarte w opinii. Nie była ona ponadto kwestionowana w toku całego postępowania.

Podkreślenia wymaga fakt, że akt oskarżenia w niniejszej sprawie wpłynął w dniu 31.12.2015 r., a w związku z tym przebieg postępowania, w tym w szczególności inicjatywę w zakresie składania wniosków dowodowych oraz konsekwencje nieskładania wniosków dowodowych regulują przepisy Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.07.2015 r. do dnia 14.04.2016 r. (por. art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 437).

W tej sytuacji sąd uznał, że całokształt zebranego i zaprezentowanego przez strony materiału dowodowego pozwala na ustalenie, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Odpowiedzialności z art. 62 § 2 k.k.s. podlega m.in. ten, kto wystawia fakturę w sposób nierzetelny. Jako fakturę należy rozumieć dokument w formie papierowej lub elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie (art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 710 z późn. zm.). Jak trafnie podnosi się w nauce prawa karnego skarbowego „znamię czynnościowe wystawienia faktury (...) w sposób nierzetelny obejmuje zachowanie polegające na sporządzeniu dokumentu nieodzwierciedlającego stanu rzeczywistego (G. Łabuda: Kodeks karny skarbowy. Komentarz, art. 62, Nb. 13, WKP 2012). Jako fakturę wystawioną nierzetelnie należy więc rozumieć przede wszystkim fakturę wystawioną niezgodnie ze stanem rzeczywistym (por. w tym względzie art. 53 § 22 k.k.s. zawierający definicję legalną księgi prowadzonej nierzetelnie).

Nie chodzi w niniejszej sprawie o to, że roboty budowlane, o których mowa w treści wystawianych nie zostały wykonane. Jako rzetelną należy uznać jedynie taką fakturę, która stwierdza zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, że osoba wystawiająca fakturę rzeczywiście wykonała usługi wymienione w treści faktury. Tymczasem pomijając już treść wyjaśnień oskarżonego, który przyznał się do tego, że nierzetelnie wystawił wymienione w treści aktu oskarżenia faktury, z zebranego materiału dowodowego wynika, że to nie oskarżony wykonał te roboty budowlane. Oskarżony nie zatrudniał w tym czasie żadnych pracowników, nie dokonywał również zakupów żadnych towarów i usług na potrzeby prowadzonej działalności budowlanej, a w każdym razie nie dokumentował tego w sposób, w jaki przedsiębiorca to czyni. Oskarżony nie uiszczył żadnej kwoty na poczet podatku od towarów i usług wynikającego z wystawionych przez siebie faktur. Oskarżony nie zarejestrował się również jako podatnik od towarów i usług. Jeden z odbiorców faktur w ogóle nie znał oskarżonego i oświadczył, że w kwestii wykonywania prac budowlanych kontaktował się z zupełnie inną osobą, z nią też uzgadniał zakres prac, od niej otrzymywał faktury oraz jej przekazywał gotówką pieniądze tytułem zapłaty za wykonane roboty. Drugi z odbiorców faktur stwierdził, że wprawdzie kontaktował się trzykrotnie z oskarżonym, jednak to z zupełnie inną osobą kontaktował się odnośnie uzgodnienia zakresu robót, ich odbioru, odbioru dokumentów oraz zapłaty za wykonane prace. Dokument w postaci faktury nie jest po to, aby stwierdzać,

że „jakieś” prace zostały przez „kogoś” wykonane. Stwierdza on wykonanie konkretnych usług (względnie dostawę konkretnych towarów) na rzecz konkretnego odbiorcy przez konkretnego usługodawcę. W tym kontekście ewentualne ustalenie, że oskarżony uczestniczył w niektórych pracach budowlanych jako pracownik fizyczny pozostaje bez wpływu na sprawstwo oskarżonego.

Zgodnie z treścią art. 6 § 2 k.k.s. dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru lub z wykorzystaniem takiej samej sposobności, uważa się za jeden czyn zabroniony; w zakresie czynów zabronionych polegających na uszczupleniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej za krótki odstęp czasu uważa się okres do 6 miesięcy. Oskarżony wystawił 9 faktur w okresie od 29.12.2010 r. do 27.10.2010 r. Pomiędzy poszczególnymi czynnościami wystawiania faktur minęły krótkie okresy czasu, w jednym tylko wypadku wynoszące pół roku. W pozostałym zakresie odstępy te wynosiły ok. miesiąca. Zdaniem sądu spełniona była także przesłanka działania z takim samym zamiarem i przy wykorzystaniu takiej samej sposobności. Wystawiając omówione wyżej faktury oskarżony musiał mieć świadomość, że po stronie innego podmiotu, osoby, która faktycznie wykonała wszystkie prace budowlane powstaje korzyść w postaci braku obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej w postaci podatku od towarów i usług. Z kolei po stronie nabywcy dzięki uzyskaniu faktury powstaje uprawnienie do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony.

W tej sytuacji czyn oskarżonego należało zakwalifikować z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

Czyn z art. 62 § 2 k.k.s. podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych. W związku z powyższym w świetle dyspozycji art. 23 § 1 k.k.s. sąd mógł wymierzyć karę grzywny w wysokości od 10 do 240 stawek dziennych. Sąd zdecydował się wymierzyć tę karę w wysokości 75 stawek dziennych. Zgodnie z treścią art. 12 § 2 k.k.s. sąd wymierza karę według swego uznania, w granicach przewidzianych przez kodeks bacząc, aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które mają one osiągnąć w stosunku do sprawcy, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zdaniem sądu kara ta uwzględnia z jednej strony wysoki stopień winy oskarżonego oraz stopień społecznej szkodliwości czynu. Wystawianie nierzetelnych faktur ułatwia innym podmiotom unikanie świadczenia należności publicznoprawnej w należytej wysokości i w konsekwencji uszczupla budżet państwa. Z drugiej strony należało wziąć pod uwagę również wysokość należności publicznoprawnej, która dzięki działaniom oskarżonego mogła zostać uszczuplona. Kara ta biorąc pod uwagę górną granicę ustawowego zagrożenia nie jest rażąco surowa, w związku z czym w sposób należyty przyczyni się do kształtowania pożądanego postawy - tak u oskarżonego, któremu unaocznili nieopłacalność popełniania przestępstw, jak również w społeczeństwie. Wysokość jednej stawki dziennej mogła zostać ustalona zgodnie z art. 23 § 3 k.k.s. na poziomie od 46,20 zł (tj. 1/30 minimalnego wynagrodzenia za pracę, które w 2011 r., tj. w czasie, kiedy oskarżony działał, wynosiło 1.386 zł; por. § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r., Dz. U. poz. 1026) do kwoty 18.480 zł (tj. jej czterystukrotności). Ustalając wysokość jednej stawki dziennej sąd kierował się dochodami sprawcy, jego warunkami osobistymi, rodzinnymi, stosunkami majątkowymi i możliwościami zarobkowymi. Biorąc pod uwagę fakt, że oskarżony otrzymuje niewysokie dochody, a z drugiej strony fakt, że pomimo otrzymywania renty podejmuje dodatkowe prace w celu uzyskania dochodu, sąd ustalił wysokość jednej stawki na poziomie bliskim minimalnego, tj. na poziomie 65 zł. Tak ustalona sankcja uwzględnia wszystkie okoliczności czynu oraz nie nosi znamion reakcji nadmiernie surowej.

Oskarżonemu została udzielona pomoc z urzędu a jej koszty nie zostały uiszczone w żadnej części. Wobec czego w pkt. II sentencji orzeczono o tychże kosztach mając na uwadze, że oskarżony korzystał z obrońcy z urzędu tak w toku postępowania przygotowawczego, jak i sądowego.

Sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania w całości. Brak było w szczególności podstaw do zwolnienia go od ich ponoszenia i przenoszenia na Skarb Państwa.